

men daar bijna niet meer van. Als vader zich moegeslagen had op de slet, was hij wat bedaard en moéder blij dat ze nog leefde. Maar was ze ergens veilig en vader dacht dat ze daar misschien beklaagd werd en verzorgd, gelijk het J. Peleman nu ineens te binnen schoot, dan vlamde zijn razernij weer op en J. Peleman kwam weer recht en riep: „Ik sla ze dood.” Hij geraakte nauwelijks tot aan de deur van Rollé, want Fik verwachtte hem.

Zoo werd op den schoonen dag der plechtige eerste heilige mis van den eerwaarden heer Bernard, geen vijf minuten van het feesthuis gevochten dat er de stukken afvlogen en een van de beklimopte palen met vlagskens dwars over het kasseiken viel. Te kermis vechten wij altijd, maar was er dit nu in godsnaam een dag voor. Van dien Fik is het volgens ons nog te verstaan. Hij vecht of drinkt anders nooit en deed het nu misschien expres. Maar dat Peleman niet meer verstand en heeft!

's Anderendaags 's avonds vergezelt Fik Rollé door het donker Irreke naar de statie. Ze zeggen niet veel. Fik is een man die boeken leest en haast alle dagen post krijgt, hij heeft zijne opvatting over deze geschiedenis, maar die houdt hij delicaat voor zich. Gisteren avond hebben hij en Anna verklaard dat Irma bij hen altijd thuis zal zijn tot haar vader, „want zoo gaat het immers altijd, Irma,” gelukkig zal zijn dat ze weer terugkomt. Dat is vandaag nog driemaal herhaald, dus heeft Fik niet veel meer te vertellen. Maar als de lichten van de statie aan de laatste straatbocht zichtbaar worden, neemt Irma afscheid om het praatje te voorkomen dat Fik jonge meisjes door den donker naar de statie brengt, dat is bij ons heel slecht gezien. Hewel, Fik, zeg aan die brave christen menschen dat zij ze nu kent en ze nooit meer de schande zal aandoen onder hun oogen te komen. En nog iets, Fik, gij en Anna zijt zoo goed voor haar geweest, gij moogt allen weten, het kind is van Henriken. Om harentwille moet dat niet verzwegen worden, wat kan het haar nog schelen. Trotsch stapt zij naar de statie. Daareven hinkte ze nog wat, nu niet meer.

Henriken lacht om eer, om alles. Conventie, spot hij. Iets zoo goddeloos heeft geen naam. Wij anderen allemaal zijn waarlijk menschen van eer. Raken wij de onze kwijt, dan maken wij er een andere. Eer moeten wij hebben hoe dan ook, zeker als meisje. In Brussel strijdt Irreke om de hare en deze strijd begint met het scheuren van brieven van thuis, onbeduidende briefjes van Henriken, een foto van thuis, foto's uit het pensionaat, foto's van haar en hem in het bosch van Tervuren. Dat alles ligt in een doos, schoon overtrokken met rood velour, waarop zij in het pensionaat een takje gele rozen geborduurd heeft. Duurbaar zijn zulke souvenirs. Irreke scheurt ze. Dan scheurt zij haar twee kerkboeken, vol prentjes met namen van mères en vriendinnen, blaadjes zelf overgeschreven gebeden en spreuken. Geen intellectueel meisje kan zonder die boeken bidden. Alle naaien er een zijden omslag rond en zullen ze aan hare achterkleinkinderen nog in perfecten staat